

FORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL MED AREALSTRATEGIER 2022-2034

Forord

Kommuneplanen viser hvordan vi ønsker å utvikle kommunen de neste 12 årene, og er kommunens øverste styringsdokument.

Den består av to deler:

- 1) En samfunnsdel med arealstrategier og mål som forteller hvilken retning vi vil samfunnet vårt skal gå.
- 2) En arealdel som viser framtidig arealbruk, for eksempel hvor vi skal bygge nye hus, veier, parker og lekeplasser; for å utvikle oss i retningene samfunnsdelen staker ut.

I denne omgangen utarbeider Fauske kommune ny samfunnsdel.

Hva er det aller viktigste?

Kommunen har valgt seg ut seks satsingsområder mot 2034. Vi har blant annet lagt FNs bærekraftsmål og Barnekonvensjonen til grunn for arbeidet vi skal gjøre sammen. I samfunnsdelen kan du lese mer om hvordan vi skal få det til.

Hvorfor skal jeg bry meg?

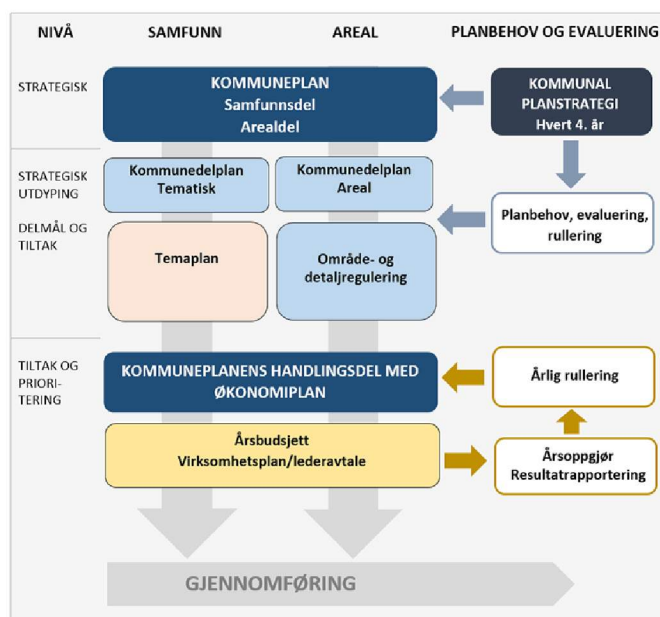
Du som innbygger i Fauske kommune kan gjøre lokalsamfunnet ditt til et bedre sted ved å engasjere deg og bidra til at vi når målene. Sammen kan vi skape en enda bedre hverdag for alle, og bygge et fellesskap der alle føler seg hjemme.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
1. Kommunens plansystem	4
2. Kunnskapsgrunnlag og medvirkning	5
2.1 Medvirkningsprosesser.....	5
2.2 Kunnskapsgrunnlag.....	5
3. Overordnede føringer for arbeidet.....	5
3.1 Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.....	5
3.2 Regionale føringer og planer.....	6
3.3 FNs bærekraftsmål.....	6
4. Planlegging i usikre tider	7
4.1 Kommuneøkonomi	7
4.2 Digitalisering	8
4.3 En sikker kommune i en usikker verden.....	8
5. Visjon og verdigrunnlag	8
5.1 Våre verdier	9
5.2 Vår visjon.....	9
5.3 Vårt slagord	10
6. Langsiktige mål og strategier.....	10
6.1 God oppvekst og godt liv	10
6.1.1 Mål og strategier.....	12
6.2 Klima- og miljøvennlig utvikling	14
6.2.1 Mål og strategier.....	14
6.3 Omstillingsdyktig næringsliv	15
6.3.1 Mål og strategier.....	16
6.4 Attraktive byer og steder	17
6.4.1 Mål og strategier.....	18
6.5 Mangfold og inkludering	19
6.5.1 Mål og strategier.....	19
6.6 Deltakende innbyggere	20
6.6.1 Mål og strategier.....	21
7. Langsiktige arealstrategier	21

1. Kommunens plansystem

Det kommunale plansystemet er bygd opp slik at man har en overordnet **kommuneplan**, som er det viktigste styringsdokumentet i kommunen. **Kommuneplanens handlingsdel** og **økonomiplanen med årsbudsjett** kobler oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel til økonomiplanleggingen. Fra kommuneplanen springer det ut **kommunedelplaner** (tematiske/samfunns- eller arealdelplaner) for spesifikke områder eller fag. Gjennom **tematiske planer (fag/temaplaner)** utvikles strategier og tiltak som grunnlag for prioritering i handlings- og økonomiplan.

Figur: Framstilling av det kommunale plansystemet

Kommuneplanen styrer all planlegging og utvikling i kommunen, og setter mål for Fauskesamfunnets utvikling. Kommuneplanens handlingsdel inngår i økonomiplanen. Rapportering skjer i årsrapporten.

Figur: Funksjonene til de ulike deler av kommunens plansystem

2. Kunnskapsgrunnlag og medvirkning

2.1 Medvirkningsprosesser

Kommunestyret i Fauske kommune vedtok kommunal planstrategi 2020-2023, planoppstart av kommuneplanens samfunnsdel og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel i desember 2021, og da startet den formelle planprosessen med ny samfunnsplan.

Fra januar til mai har kommunen kjørt følgende medvirkningsprosesser

- Spørreundersøkelse om kommunens visjon
- Politiske verksteder
- Møter med næringslivet
- Møte med lag, foreninger og frivilligheten
- Møte med brukerutvalgene for hjemmebasert og institusjonsbaserte tjenester
- Møter med kommunale råd og utvalg
- Oppdrag til elevrådene i Fauskeskolene
- Innhenting av framtidsdrømmer fra barnehagebarn
- Spørreundersøkelse angående aldersvennlig lokalsamfunn

I tillegg til overnevnte har det vært gjennomført brede prosesser administrativt, i alle kommunens samhandlingsområder. Det har også vært innhentet brukererfaringer fra kommunal erfaringskonsulent innenfor rus- og psykiatrifeltet. Det ble i januar 2021 opprettet en egen e-post adresse som innbyggere kunne benytte seg av for å enkelt sende inn innspill, samt et eget område på kommunens hjemmeside med informasjon om planprosessen.

Etter høring og offentlig ettersyn vil det gjennomføres ytterligere politiske verksted. Det vil også om mulig gjennomføres folkemøter. Det er viktig med eierskap og forankring til det langsiktige rammeverket kommuneplanens samfunnsdel setter.

2.2 Kunnskapsgrunnlag

Det vises til oversiktsdokumentet Folkehelse i Fauske 2020, faktagrunnlag til kommuneplanens samfunnsdel og den helhetlige ROS-analysen til kommunen. Den erfaringsbaserte kunnskapen i organisasjonen, er og benyttet i planarbeidet. Resultater fra gjennomført medvirkningsaktiviteter er og en del av kunnskapsgrunnlaget.

3. Overordnede føringer for arbeidet

Rammene for kommunal planlegging settes på både nasjonalt og regionalt nivå. Dette kapittelet tar for seg noen av de mest sentrale føringene.

3.1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

Regjeringen legger i nasjonale forventninger 2019-2023 vekt på fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

3.2 Regionale føringer og planer

De regionale planene er førende for den kommunale planleggingen. Det er særlig fylkesplanen for Nordland 2013-2025 som er viktig for kommunenes planlegging. For tiden arbeider Nordland fylkeskommune med Regional planstrategi for Nordland. Det er utarbeidet forslag til fem langsiktige utviklingsmål fram mot 2030 for Nordlandssamfunnet. Dette er året bærekraftsmålene skal være nådd. Dette er mål som er knyttet opp til Nordlands utfordringer.

Følgende langsiktige utviklingsmål er lagt fram i høringsforslaget:

«I 2030 har vi et mer bærekraftig Nordland med:

- Mål 1: Attraktive og inkluderende samfunn med gode kultur-, service- og tjenestetilbud
- Mål 2: Et innovativt og bærekraftig næringsliv som bidrar til klimagassreduksjoner og robuste samfunn
- Mål 3: God kvalitet i skoletilbudene og et arbeidsliv som stimulerer til kompetanseutvikling i hele karrieren
- Mål 4: Høyere utdannings- og forskningsmiljø som er sterke utviklingsaktører i regionalt samfunns- og næringsliv
- Mål 5: Effektiv og miljøvennlig infrastruktur som dekker innbyggernes og næringslivets behov»

For å konkretisere de langsiktige utviklingsmålene er det valgt ut fire innsatsområder med prioriterte satsinger:

1. Sterke lokalsamfunn
2. Verdiskaping
3. Ressursforvaltning
4. Utdanning og forskning

3.3 FNs bærekraftsmål

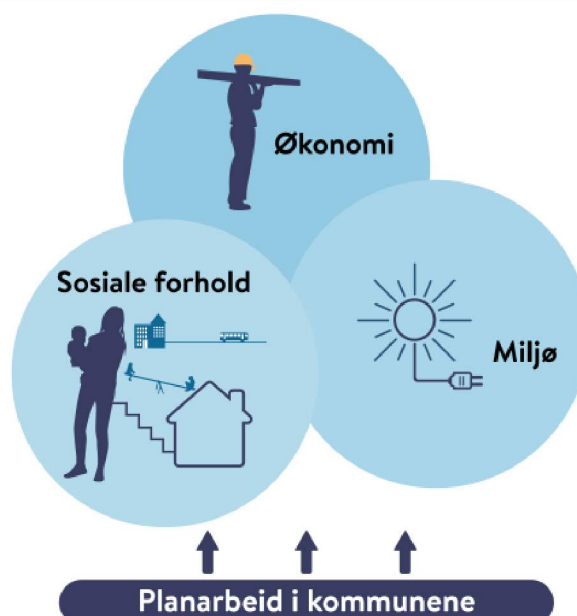
Norge har sluttet seg til FNs bærekraftsmål, og kommunene oppfordres til å legge de som førende for egen planlegging. Dette er 17 globale felles mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Figur: FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene inndeles i tre dimensjoner – økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft.

Kommunen skal legge til rette for at hele samfunnet involveres i arbeidet med å nå målene for miljø, økonomi og sosiale forhold. FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Fauske-samfunnet, og målene ligger til grunn for kommuneplanen. Når vi tar beslutninger, må disse vurderes opp mot alle de tre dimensjonene.

Figur: Dimensjonene til bærekraftsmålene

4. Planlegging i usikre tider

4.1 Kommuneøkonomi

En robust kommuneøkonomi er nødvendig for å møte både kjente og ukjente problemstillinger. Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. For å møte behovene til en sammensatt befolkning forutsettes derfor effektiv og smart bruk av samfunnets ressurser. Det skal legges vekt på en bærekraftig kommuneøkonomi som ivaretar generasjonsprinsippet, og som gjenspeiles i de finansielle måltallene kommunen skal styre etter. Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) skal vurderes ved alle beslutninger som har økonomisk konsekvens.

4.2 Digitalisering

Teknologisk utvikling gir Fauske kommune nye muligheter for bedring og utvikling av kommunale tjenester. Ny teknologi påvirker enhver virksomhet i samfunnet og Fauske kommune må uavhengig av samhandlingsområdenes digitale modenhet og digitale mestring¹ håndtere dette både proaktivt og reaktivt.

Digital utvikling i Fauske kommune vil omhandle både konvertering fra analogt til digitalt arbeid, endring av forretningsmodeller og -prosesser for å nyttiggjøre seg av ny teknologi, og strukturelle endringer som et resultat av gjennomgripende digitalisering og digitalisering i samfunnet.

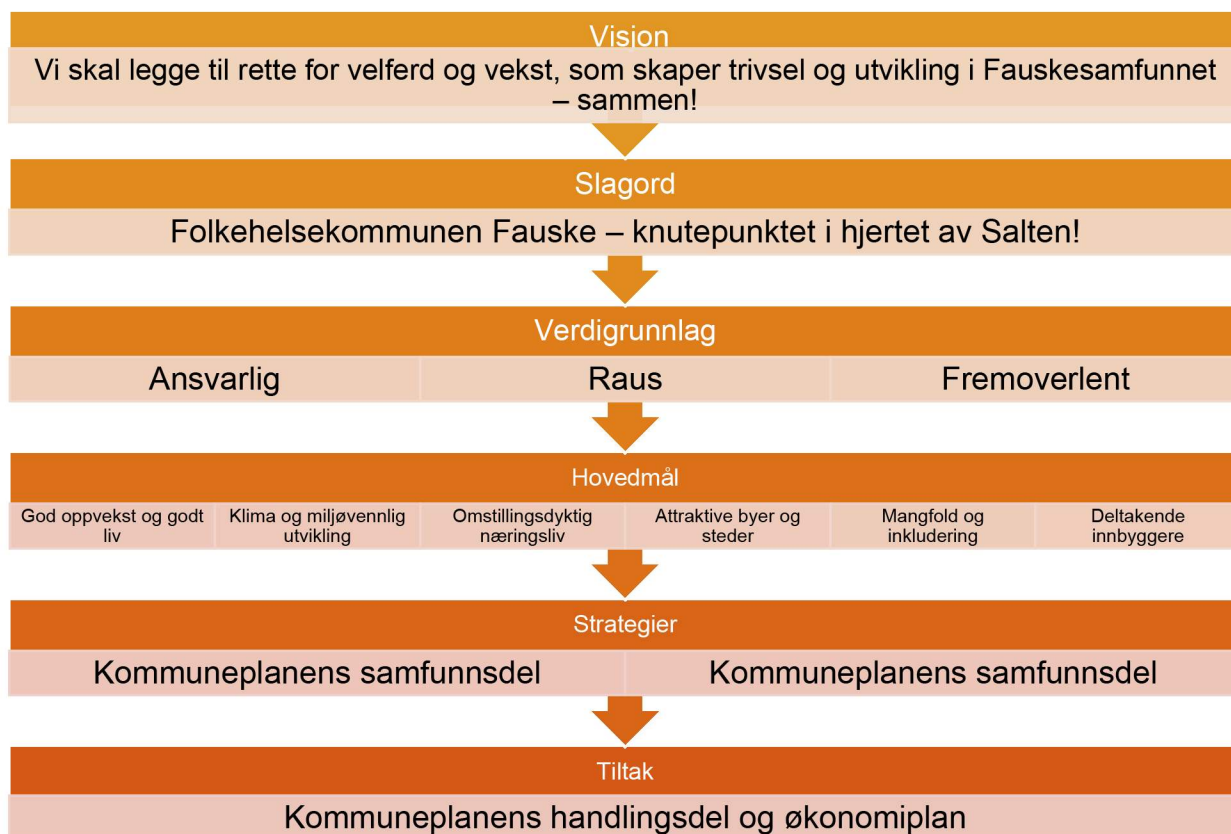
4.3 En sikker kommune i en usikker verden

Kommunen skal kartlegge og forberede seg på det sannsynlige, men vi må også ha beredskap for at uforutsette kriser vil skje lokalt, nasjonalt eller internasjonalt. Disse kan påvirke kommunens innbyggere, næringsliv, økonomi og tjenesteyting. Eksempler på uforutsette hendelser kan være naturkatastrofer, pandemier og i ytterste konsekvens krig. Kommunens hovedoppgave er å jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap og sikre egne innbyggere, men må også være bevisst sin rolle som en del av landets totalforsvar. Kommunen har en sentral rolle som samordner av lokale beredskapsressurser og skal bidra til samhandling gjennom kunnskap og øvelser. En oppdatert risiko- og sårbarhetsanalyse skal danne grunnlag for kommunens planverk og øvelser, og et tett interkommunalt samarbeid vil være ressursbesparende og samtidig tilføre viktig kompetanse og erfaring.

5. Visjon og verdigrunnlag

En visjon er en fremtidsdrøm vi aldri kan slutte å strekke oss etter. Den skal si noe om hvordan vi ønsker å utvikle kommunen, og motivere de som bor, arbeider og ønsker å etablere seg i kommunen. Visjonen skal, sammen med kommunens verdier søke å danne en felles identitet for kommunens innbyggere, ansatte og besøkende.

¹ Digital mestring = Forretnings- og teknologiforståelse x vilje og evne til transformasjon

Figur: Illustrasjon av foreslåtte verdier, visjon og slagord.

5.1 Våre verdier

Det er utformet tre forslag til verdier for kommunen. Verdiene gir klare føringer for utviklingen av kommunen, og understøtter ambisjonene for utvikling av lokalsamfunnet.

De foreslåtte verdiene er:

- **Ansvrlig**

Ansvrlig handler om det å ta ansvar, ivareta ansatte og innbyggere, og generasjonsprinsippet. Gjennom å være ansvarlig søker vi å skape tillitt.

- **Raus**

Raushet er toleranse og respekt for ulikhet, åpenhet, samhold og mangfold, sjenerøsitet, anerkjennelse, oppmuntring, engasjement og vilje til å delta.

- **Fremoverlent**

er å prøve ut nye ideer, være kreativ og oppfinnsom, gjøre ting på andre måter, se andre løsninger, være uredde, stå opp for meninger og være handlekraftig.

5.2 Vår visjon

En visjon er en fremtidsdrøm – en ideell fremtidig situasjon vi aldri kan slutte å jobbe mot. Visjonen skal:

- Bidra til å skape det samfunnet vi vil ha

- Forplikte både kommuneorganisasjonen og samfunnet forøvrig
- Bidra til involvering og medbyggerkap

Administrasjonens forslag til visjon:

- Vi skal legge til rette for velferd og vekst, som skaper trivsel og utvikling i Fauskesamfunnet – sammen!

5.3 Vårt slagord

Mange kommuner velger seg ut slagord i tillegg til verdigrunnlag og visjon. Slagordet kan til fordel benyttes i markedsføring av kommunen; på skilt, materiell og lignende. Slagordet kan være en beskrivelse av stedet, kulturen eller omgivelsene, og også gjenspeile kommunens valgte verdier og visjon.

Administrasjonens forslag til slagord:

- Folkehelsekommunen Fauske - knutepunktet i hjertet av Salten!

Andre forslag:

- Folkehelsekommunen Fauske – et lite sted med store muligheter
- Folkehelsekommunen Fauske – et knutepunkt omgitt av bygder i utvikling!
- Folkehelsekommunen Fauske – nær naturen, nær gata

6. Langsiktige mål og strategier

Det er valgt ut seks fokusområder for kommuneplanens samfunnsdel. Hvert av områdene berører flere av FNs bærekraftsmål, og søker å sikre en metodikk for å arbeide samordnet med komplekse sektorovergripende utfordringer. Hensikten er å legge til grunn at en langsiktig strategisk utvikling av Fauske kommune som organisasjon og samfunn; som er økonomisk, sosialt og miljømessig bærekraftig:

1. God oppvekst og godt liv
2. Klima- og miljøvennlig utvikling
3. Omstillingsdyktig næringsliv
4. Attraktive byer og tettsteder
5. Mangfold og inkludering
6. Deltakende innbyggere

Til hvert område er det laget hovedmål, delmål og strategier. De er listet opp i tilfeldig rekkefølge, og er ikke oppført etter prioritering.

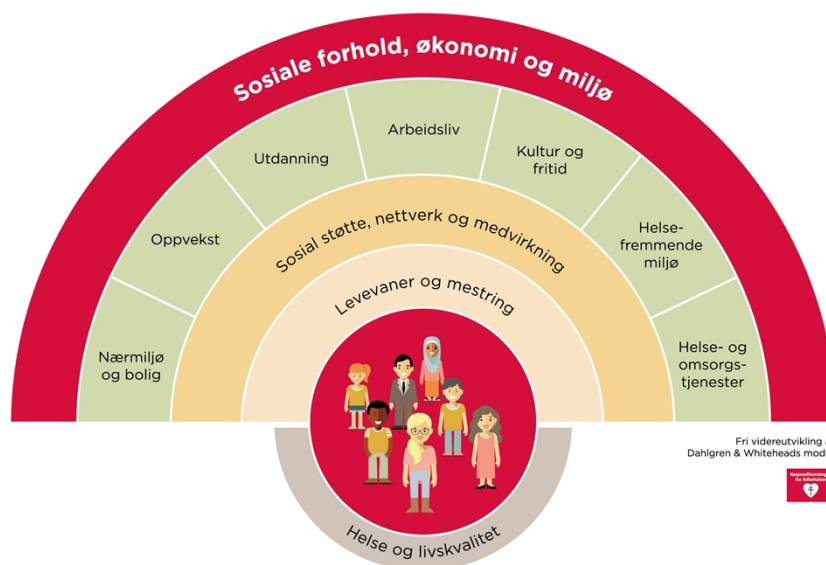
6.1 God oppvekst og godt liv

Befolkningen er kommunens viktigste ressurs, hvor generasjonene er gjensidig avhengige av hverandre. Det er derfor viktig at vi som samfunn, gjennom et helhetlig folkehelsearbeid, gjør alt vi kan for å oppnå best mulig helse og best mulige levekår for alle. At innbyggerne opplever en trygg barndom, fullfører videregående opplæring, får jobb, en stabil bosituasjon og en bærekraftig økonomi, er viktig - både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Opplevelsen av et meningsfullt liv med mestring og felleskap avgjørende for tilfredshet med

livet. God helse og livskvalitet danner grunnlag for samfunnsdeltagelse, og dermed god kommuneøkonomi.

Folkehelsearbeidet er en stor del av samfunnsutviklingen og samfunnsplanleggingen i kommunen. Folkehelsearbeid forventes i dag å være sektorovergripende og mangeprismet, hvor ikke én men alle sektorer bidrar til å jevne ut sosiale helseforskjeller. Ut fra modellen under, ser man både bredden, kompleksiteten og sammenhengen i folkehelse som paraplybegrep og som overordnet perspektiv.

Figur: Den sosiale helsemodellen. Utviklet av Whitehead og Dahlgren (1991), og her videreutviklet av Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Leve hele livet

En trygg oppvekst legger grunnlaget for en aktiv alderdom med flere gode leveår. Derfor er en satsing på unge også en satsing på framtidens eldre. Vi blir stadig flere eldre og vi lever lenger. For mange kommer pensjonisttilværelsen til å vare nesten en tredjedel av livet. Den økende andelen eldre gjør at kommunen allerede nå må løse oppgaver på en ny måte, og vi må sørge for at alderdommen blir meningsfull både for den enkelte og at den enkelte får mulighet til å bli en ressurs for samfunnet. Økt fokus på planlegging av egen alderdom, aktiv medvirkning, ny teknologi, og samarbeid på tvers, kan bidra til økt grad av mestring og livskvalitet, og dermed utsette hjelpebehov. Dette bidrar til å skape et mer aldersvennlig samfunn. For å sikre at vi utvikler oss i ønsket retning, er Fauske kommune deltaker i Nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn – et nettverk som utgjør ei viktig folkehelsesatsning både nasjonalt så vel som lokalt.

6.1.1 Mål og strategier

HOVEDMÅL:

Fauske-samfunnet består av tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.

DELMÅL: I Fauske kommune vil vi..

STRATEGIER: Derfor skal vi..

Løse komplekse velferdsutfordringer, og ha gode tjenester til innbyggere i alle livsfaser	• Koordinere tjenester i samspill med pårørende og frivilligheten • Fokuserer på helsefremmende og forebyggende arbeid og aktivitet • Ha sosial bærekraft som en rød tråd i alt kommunalt arbeid • Gjennom involvering, sikre at innbyggerne opplever helhetlige tjenester • Ta i bruk nye teknologiske løsninger • Aktivt forebygge kriminalitet og rus blant barn og unge
Ha et folkehelseperspektiv i alt vi gjør	• Synliggjøre hva folkehelse omhandler, og hvordan alle er en del av kommunens folkehelsearbeid • I politiske vedtak og saker, tydeliggjøre konsekvenser for folkehelsen • Arbeide kunnskapsbasert og systematisk gjennom kommunens plansystem • Jobbe for å sikre grunnleggende ferdigheter hos den enkelte innbygger • Ta del i regionale, nasjonale og globale nettverk • Ha tidlig innsats, tverrfaglig tilnærming og samhandling som bærende prinsipp • Legge til rette for informasjons- og opplæringstiltak • Fremme helse gjennom kultur og kulturdeltakelse
Ha et aktivt og mangfoldig kultur-, idretts- og friluftsliv tilgjengelig for alle	• Legge til rette for aktiv deltakelse i lokalt kulturliv • Øke tilgjengeligheten for mangfoldige kunst- og kulturtilbud • Stimulere til organisert og egenorganisert idrett og aktivitet • Forme kommunens fellesrom ute og inne, som inkluderende arenaer • Sikre muligheter for nærturer og friluftsliv som bidrar til både opplevelser og pusterom
Ha gode oppvekstmiljø som styrker barn og unge i møte med framtidens utfordringer	• Ha et økt fokus på grunnleggende ferdigheter • Satse videre på tidlig innsats og foreldrestøtte • Fokuserer på trygghet, utvikling, motivasjon og læring

	• Legge til rette for en aktiv fritid gjennom et mangfoldig kultur-, idretts- og friluftsliv • Bidra til en trygg oppvekst gjennom forebygging av vold og overgrep mot barn unge i nære relasjoner
At alle skal kunne delta i arbeids- og samfunnslivet som kunnskapsrike, engasjerte og ansvarlige innbyggere	• Skape god kontakt mellom næringsliv, organisasjoner, videregående skole og kommunen • Aktivt jobbe for å øke andelen som fullfører videregående opplæring • Stimulerer til læring og aktivitet gjennom hele livet • Nyttiggjøre oss av eldre som en samfunnsressurs • Tilrettelegge for meningsfull aktivitet og fellesskap • Legge til rette for best mulig kommunikasjon og samhandling • Skape en kultur der det å gjennomføre utdanning oppleves som viktig • Jobbe for kvalifiserte arbeidere og økt arbeidsdeltakelse
At alle skal bo trygt og godt, i gode bomiljø og omgivelser	• Planlegge for gode boområder og bomiljø • Arbeide for god trafiksikkerhet og sørge for gjennomføring av gode trafikk-løsninger • Konkretisere kommunens boligpolitikk • Fokuserer på tverrfaglig samhandling • Synliggjøre Fauske som et attraktivt sted å bo, og arbeide for økt tilflytting • Sikre tilgang til naturgitte muligheter for opplevelse, lek og aktivitet

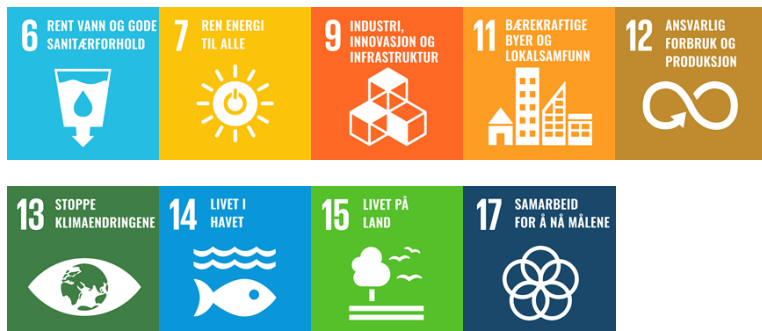
6.2 Klima- og miljøvennlig utvikling

Global oppvarming og tap av biologisk mangfold er blant de største miljøutfordringene som samfunnet står overfor i dag. Konsekvensene av klimaendringene merkes allerede med mer ekstremvær, flom og tørke. Dette er klimautfordringer som samfunnet må være forberedt på, også lokalt her hos oss i Fauske kommune.

En rekke arter og naturtyper er truet av utrydning, delvis som følge av klimaendringene, men og som følge av nedbygging av arealer med viktig natur. I vår del av verden bidrar vi til store utslipp, blant annet gjennom biltrafikk, flyreiser og høyt forbruk av varer. For å få fart i arbeidet med å redusere klimagassutslippene er det behov for mer offensiv handling. Innovasjon og omstilling til et mer miljøvennlig samfunn gir muligheter for økt verdiskapning og nye arbeidsplasser. Fauske har mange innbyggere som daglig reiser til skole, jobb og andre

gjøremål, og vi opplever et høyt transportbehov. Det vanligste framkomstmiddelet i kommunen i dag er bil. En høy andel personbiltransport medfører utfordringer med klimagassutslipp, støy, lokal forurensing og potensielt redusert livskvalitet.

I Fauske kommune ligger det godt til rette både for næringsutvikling og klimasatsing i skogbruket. Skogen har et stort potensial for å binde CO₂, og det er viktig at dette blir utnyttet. Økt aktivitet i skogen vil være et viktig tiltak for at landbruket skal bli klimanøytralt, og vil samtidig legge til rette for at flere satser på vilt- og utmarksnæring.

6.2.1 Mål og strategier

HOVEDMÅL:	
Fauske kommune er et klimarobust, bærekraftig og miljøvennlig samfunn	
DELMÅL: I Fauske kommune vil vi	STRATEGIER: Derfor skal vi..
Styrke evnen til å tåle, og være rustet for å møte klimaendringer og uønskede hendelser	• Arbeide helhetlig og forebyggende for å redusere uønskede hendelser, flom, tørke og skred • Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all vår planlegging • Sikre et fremtidsrettet vann- og avløpssystem • Sørge for infiltrasjon og fordrøyning av overvann, og sikre flomveier • Jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap

Ha et generasjonsprinsipp i all utvikling og planlegging	• Redusere klimagassutslipp • La det grønne skiftet være drivkraft for utviklingen av kommunens vekst • Arbeide for at det blir enklere å gå, sykle og reise kollektivt • Oppfordre til deling, gjenbruk, sambruk og flerbruk • Sikre en mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging • Utvikle et klimabudsjett og klimaregnskap • Se klima, mobilitet og arealbruk i sammenheng • Jobbe sammen for å nå bærekraftsmålene
Bevare naturmangfold, grønnsstruktur, kulturlandskap, ren luft og friske vassdrag	• Tenke helhetlig i vår forvaltning og utvikling • Vurdere gjenbruk av arealer før natur bygges ut • Bekjempe spredning av fremmede arter • Redusere miljøgifter, forsøpling og forurensning • Redusere omdisponeringen av dyrka og dyrkbare arealer • Utarbeide kulturminneplan for hele kommunen
Ha et nettverk av stier, grøntareal og sosiale møteplasser	• Utvikle og ivareta en sammenhengende grønnsstruktur, i tilknytning til bolig- og friarealer • Ivareta nær tilgang til natur og grøntarealer • Utvikle gjennomfartsårer til naturlige hverdagsaktiviteter • Ta vare på de sammenhengende skogsarealene • Tenke kreativt ved etablering av uterom og møteplasser

6.3 Omstillingsdyktig næringsliv

Aktiv næringsutvikling er en viktig faktor for økt verdiskaping og fortsatt velstandsvekst. Sentral beliggenhet og god arealtilgang gir Fauske-samfunnet gode forutsetninger og vilkår for vekst. Men beliggenhet og areal alene er ikke nok.

Antallet arbeidsplasser er relativt høyt i Fauske, men det er stor pendling både inn og ut av kommunen. Grunnen til dette kommer av flere forhold. Blant annet har ikke kommunen mange nokkorteise arbeidsplasser eller «rett næringsliv» der kompetansen bor. I tillegg er Fauskes innbyggere attraktive i et regionalt felles arbeidsmarked. Knutepunkt-plasseringen bidrar til at det kan være attraktivt for næringslivet å etablere seg i Fauske kommune.

Økt antall lokale arbeidsplasser vil redusere omfanget av utpendling. Handelslekkasje, økt netthandel og endrede bransjestrukturer påvirker nærings sammensetningen i kommunen. Aktivt fokus på å opprettholde handel og aktivitet for å styrke sentrumsutviklingen er avgjørende for å ivareta levende lokalsamfunn. Grønn omstilling, med muligheter for innovasjon, entreprenørskap og sirkulærøkonomi, og satsing på grønne næringer vil kunne gi eksisterende lokalt næringsliv et konkurransefortrinn og skape nye arbeidsplasser. Næringslivet trenger gode møteplasser og kommunen vil legge til rette for et godt samarbeid mellom næringsliv og forskningsmiljøene.

Kommunens beliggenhet nær store næringsmiljøer, kan by både på muligheter og utfordringer. For næringslivet er det avgjørende med forutsigbare rammebetingelser som tilgang på kvalifisert arbeidskraft. For at kommunen skal fortsette å levere effektive tjenester av god kvalitet, må arbeidet med systematisk tjenesteinnovasjon styrkes. Organisasjonens evne til å ta i bruk ny teknologi og skalere nye løsninger må videreutvikles i samarbeid med andre aktører. En forutsetning for å lykkes, er aktivt å etablere partnerskap og å søke samarbeid med ulike nettverk lokalt, regionalt og/eller nasjonalt. Et annet viktig virkemiddel vil være videreutvikling av mer helhetlige, brukerrettede og brukervennlige digitale tjenester for samfunnet vårt.

Gjennom utvikling av et godt offentlig tjenestetilbud – utdanning, velferd og kultur – og gode, trygge lokalsamfunn kan vi sørge for at til at kvalifisert arbeidskraft etablerer seg lokalt. I tillegg må det satses på en helhetlig og robust teknisk infrastruktur, spesielt innenfor transport, eiendom og bygg, og en digital infrastruktur integrert i den tekniske infrastrukturen, for å gjøre kommunen attraktiv. Det ligger også muligheter for tilgang til forskningsfaglig kompetanse gjennom samarbeid med universitets- og høyskolemiljøer. Denne type samarbeid kan bidra til å sikre teknologi- og tjenesteutvikling både i kommunen og næringslivet.

6.3.1 Mål og strategier

HOVEDMÅL:	
Fauske kommune er et knutepunkt og næringssenter i regionen. Vi jobber for en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur, og et inkluderende og bærekraftig næringsliv	
DELMÅL: I Fauske kommune vil vi..	STRATEGIER: Derfor skal vi..
Aktivt spille på lag med andre, og oppleves som en fremoverlent kommune	• Være imøtekommande og nytenkende i møte med andre • Arbeide for et mangfoldig næringsliv • Være en god tilrettelegger • Bidra til å skape kontaktflater for dialog og samskaping • Stimulere til et næringsliv som bygger på kompetanse og innovasjon

	• Ha god dialog med reindrifta, og ivareta deres behov for areal
Ha et konkurransedyktig næringsliv som legger til rette for flere arbeidsplasser	• Jobbe sammen med næringslivet • Tilrettelegge for næringsarealer ut fra prinsippet om rett næring på rett sted • Opprettholde og utvikle et aktivt, variert og bærekraftig landbruks²-, havbruks- og utmarksnæring • Utvikle lokale utdanningstilbud og arbeidsplasser, som svarer på samfunnets behov • Jobbe for å tiltrekke oss ønsket og nødvendig kompetanse • Arbeide for at kommunen blir et foretrukket valg for etablering av nye virksomheter
Styrke vår posisjon et regionalt og nasjonalt knutepunkt	• Arbeide for solid infrastruktur og offentlige kommunikasjonsmidler • Legge til rette for vekst av offentlige og private arbeidsplasser • Aktivt markedsføre kommunens fordeler som et knutepunkt • Aktivt være i dialog og samarbeid med andre kommuner, regionale og statlige myndigheter • Fremme våre fortrinn med hensyn til friluftsliv, norsk og samisk historie og kultur, opplevelser og arbeidsliv

6.4 Attraktive byer og steder

Samfunnet står overfor store utfordringer for å sikre at byer og tettsteder er helsefremmende, bærekraftige og attraktive. Attraktive byer og tettsteder er viktig for folks trivsel, trygghet og tilgjengelighet til viktige tilbud og tjenester i hverdagen. Det kan også bety mye for næringsutvikling, konkurransekraft og bosetting.

For å lykkes med stedsutvikling må kommunen ta en aktiv rolle i arbeidet og sette av tilstrekkelig med ressurser til kunnskapsinnhenting, planlegging og gjennomføring av tiltak. I tillegg må innbyggere, næringsliv og organisasjoner mobiliseres til felles innsats. Utviklingen det legges opp til må være til det beste for innbyggere, næringsliv og naturen. Kommunen har en rik historie og et stort antall kulturminner og kulturmiljøer. Denne arven gir oss vår identitet og vårt særpreg, og må forvaltes på en bærekraftig og framtidsrettet måte.

Kommunens politikere, ledere og medarbeidere må ha kompetanse for å kunne legge til rette for samskappingsprosesser. Vi må kunne lede og arbeide i nettverk med mange ulike aktører. Kommuneorganisasjonen må jobbe på tvers av sektorer internt samtidig som vi får med

² Landbruk omhandler både jordbruk og skogbruk

berørte innbyggere og samfunnsaktører. Vi må skape engasjement, og sørge for likeverdighet og reel innflytelse i prosessene. Gjensidig tillit er avgjørende for å lykkes med samskaping. Kommunen sitter ikke på løsningen alene. Ved å gi rom for andres kompetanse, både internt og eksternt, og gjennom å våge å feile, kan vi i fellesskap finne den beste løsningen for Fauske-samfunnet.

6.4.1 Mål og strategier

HOVEDMÅL:	
Fauske kommune er et inkluderende og attraktivt samfunn hvor det er godt å bo	
DELMÅL: I Fauske kommune vil vi..	STRATEGIER: Derfor skal vi..
Være et levende samfunn med fokus på helse og trivsel	• Skape et aldersvennlig lokalsamfunn • Utvikle og bidra til gode møteplasser • Utvikle gode kultur-, service- og tjenestetilbud • Legge til rette for grønne og gode oppholdsarenaer
At naturen skal være lett å ta i bruk, og være en foretrukken fritidsarena	• Legge til rette for at alle skal ha nære turmuligheter • Ha god oversikt over tilgjengelige turområder • Markedsføre Fauske kommune som et attraktivt turmål • Tilrettelegge for tilgjengelighet og universell utformede uteområder • Utvikle og ta vare på grønne korridorer og naturnettverk
Være en trygg kommune med godt omdømme, og fornøye innbyggere	• Framsnakke og aktivt markedsføre mulighetene i kommunen • Utvikle gode og effektive saksbehandlingsrutiner • Arbeide for å være en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver • Jobbe for bolyst og trivsel, med særlig fokus på unge voksne, studenter og eldre • Videreutvikle infrastruktur og smarte kommunikasjonsløsninger, for å forsterke bo- og arbeidsområder
Ha en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon	• Ha et helhetlig, systematisk og effektivt plan- og styringssystem • Aktivt utvikle våre tjenester • Sørge for en kommuneøkonomi som er i balanse • Ha generasjonsprinsippet til grunn i vår drift • Bedrive oppsøkende virksomhet mot eksterne tilskuddsordninger

6.5 Mangfold og inkludering

Mangfold handler om retten til møte andre som den man er, uten å møte diskriminering. Å *anerkjenne* mangfold er å verdsette mangfold som et bidrag til et bedre og rikere samfunn for alle. Inkludering betyr å delta på like vilkår i sosiale fellesskap, ha like muligheter for å lykkes, og reell innflytelse på fellesskapets regler og hvordan samfunnet virker.

Kommunens oppgave er gjennom sine tjenester og tiltak å understøtte positive inkluderingsprosesser i samfunnet. Sammen kan vi skape tilhørighet og anerkjennelse for mangfold. Det er på arbeidsplasser, læresteder, i nabolag og foreninger at inkludering skjer og mangfoldet utfolder seg.

6.5.1 Mål og strategier

HOVEDMÅL:	
Fauske kommune er et samfunn med plass til alle. Innbyggerne har mulighet til å delta i et fellesskap, slik at ulikhet i levekår og livssjanser reduseres.	
DELMÅL: I Fauske kommune vil vi..	STRATEGIER: Derfor skal vi..
Ha et åpent samfunn	• Legge til rette for samarbeid for å se nye muligheter • Bidra til samskaping • Samarbeide på tvers og på nye måter i kommuneorganisasjonen • Fremme mangfold i samfunnet • Oppfordre til aktiv deltakelse, innbyggerinvolvering- og medvirkning
At alle skal ha mulighet til å delta og bidra med sine ressurser	• Jobbe for økt samfunns- og arbeidsdeltakelse • Fremme deltakelse i frivilligheten som meningsfullt og givende • Arbeide for at dugnadsånden opprettholdes
Bygge og styrke fellesskap, identitet og stolthet	• Ha et økt fokus på å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv • Jobbe for at mangfoldet i samfunnet verdsettes • Fremme inkludering og forhindre diskriminering

	• Framsnakke kommunen som samfunn • Videreutvikle et aktivt kulturliv • Legge til rette for fellesskapende aktivitet på tvers av tettsteder, generasjoner og forskjeller • Aktivt fokusere på og videreutvikle en felles identitet
Ha et aldersvennlig samfunn	• Utvikle samfunnet etter prinsippene om universell utforming og tilgjengelighet • Aktivt benytte eldre som en samfunnsressurs • Aktivt formidle og informere om helsefremmende aktiviteter • Transformere og utvikle områder etter prinsippet «bygger du for eldre, bygger du for alle» • Jobbe for gode transportløsninger

6.6 Deltakende innbyggere

Dersom Fauske kommune skal nå sine mål i framtiden, er deltakende innbyggere et sentralt moment. Gjennom deltakende innbyggere kan vi få fram nye forslag og ideer, og et samfunn som vi utvikler sammen. Interessen i befolkningen generelt for politikk stiger, samtidig viser forskning at det er misnøye med hvordan politikerne involverer innbyggere i å løse lokale problemer, og hvordan de lytter til innbyggernes synspunkter³. For å utvikle et samfunn der folk trives, trenger vi deltakende innbyggere og et system for å ivareta de. Da står samarbeid, gjennomsiktlige prosesser og informasjon sentralt.

Seniorressursen – i arbeidslivet og i frivillig sektor

Skal Norge nå sine bærekraftsmål må også den eldre befolkningen tas med i regnskapet som en mulighet og viktig ressurs. De eldre som vil bidra, må få bidra. Enten det er med lønnet eller frivillig arbeid. Det må imidlertid tenkes nytt og vi jobber med flere prosjekt knyttet til rekruttering, tilrettelegging og organisering av seniorressursen i frivilligheten. Oppretting av en «reservestyrke» kan være et verktøy for å gi alle mulighet til å delta med sine ressurser.

6.6.1 Mål og strategier

³ KS Status kommune 2020 – Der folk bor

HOVEDMÅL:	
Fauske kommune har aktive og stolte innbyggere som deltar i utvikling av eget lokalsamfunn.	
I Fauske kommune vil vi.. (DELMÅL)	Derfor skal vi (STRATEGIER)
Være en kommune som verdsetter samarbeid	• Samarbeide på tvers av sektorer, fag, forvaltningsnivå og geografiske grenser • Delta i lokale, regionale og internasjonale samarbeid og nettverk • Ha fokus på tverrfaglig samarbeid
At det skal være enkelt å engasjere seg og ta del i samfunnet	• Arbeide for gode rammebetingelser og være støttespiller for frivilligheten • Vedlikeholde og videreutvikle gode kultur- og fritidstilbud for alle • Utvikle en «reservestyrke» • Bidra til aktive lokalmiljøer med en sterk frivillig sektor • Spille på lag med innbyggere og næringsliv • Skape gode arenaer og betingelser for innbyggerdialog- og medvirkning • Legge til rette for at alle kan delta i arbeids- og samfunnslivet som kunnskapsrike, engasjerte og ansvarlige innbyggere
Formidle god, og nok informasjon – til rett tid	• Jobbe fram tydelige kommunikasjonsstrategier • Sikre tilstrekkelig kommunikasjonskompetanse i kommuneorganisasjonen • Fokuserer på «Klart språk» i alle ledd • Ha et fokus på informasjon og markedsføring • Utnytte digitale løsninger til mer effektive tjenester og samhandling • Utarbeide sentrale styringsdokumenter i leservennlige format

7. Langsiktige arealstrategier

Arealstrategiene er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommunen. Fauske kommune har behov for en tydelig, politisk forankret og helhetlig arealpolitikk

Arealstrategiene peker ut de overordnede prinsippene som skal være retningsgivende for utviklingen av Fauske kommune fram mot 2034. Strategiene er basert på kunnskapsgrunnlag og mål i kommuneplanens samfunnsdel, og nasjonale og regionale mål og prioriteringer.

Strategiene skal først og fremst legges til grunn for revisjon av arealplanen, men vil i tillegg være førende for plan- og byggesaksbehandling. Fordeler med en arealstrategi kan være: forutsigbarhet for eksterne aktører, tidlig politisk dialog og forankring, mulighet for medvirkning

på strategisk nivå, skaper sammenheng og helhet i planlegging, og få løftet blikket og se om utviklingen går i ønsket retning.

For å realisere arealstrategiene, skal kommunen utarbeide et arealregnskap, som viser tilgjengelig areal/tomter til utbyggingsformål for bolig-, fritidsbolig, samt næringsareal. Ved å se dette i sammenheng med forventet utvikling, befolkningssammensetning og forventet arealbehov, kan kommunen avklare det reelle behovet for å legge ut nye arealer til ulike utbyggingsformål.

God oppvekst og godt liv
• Utvikle et arealregnskap • Vektlegge trafikksikkerhet i arealplanleggingen • Legge til rette for fortetting og høyere utnyttelsesgrad, i sentrumsområder og andre områder egnet for dette • I planarbeid skal muligheten til nærturer og friluftsliv sikres, samt tilgang til naturgitte muligheter for opplevelse, lek og aktivitet • Kommunens uterom skal formes som inkluderende arenaer • Konkretisere kommunens boligpolitikk • I større grad benytte Helsekonsekvensutredning (HKU) inn i planarbeid
Klima- og miljøvennlig utvikling
• Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all vår planlegging, og forebygge uønskede hendelser som flom, tørke og skred • Sikre arealer for fremtidsrettede vann- og avløpssystem • Gjennom planarbeid, sørge for infiltrasjon og fordrøyning av overvann, og sikre flomveier • Jobbe fram gode snarveier, gjennomfartsårer og et sammenhengende gang- og sykkelvegnettverk • Utvikle et klimabudsjett og klimaregnskap • Vurdere gjenbruk av arealer før natur bygges ut • Redusere omdisponering av dyrka og dyrkbare arealer • Utarbeide kulturminneplan for hele kommunen • Utvikle og ivareta en sammenhengende grønnstruktur og nær tilgang til natur og grøntarealer, ved utvikling av nye områder • Ta vare på de sammenhengende skogsarealene • Kartlegge og sikre verdifulle friluftsområder for framtiden • Kartlegge og sikre arealer for moderne transportårer
Omstillingsdyktig næringsliv
• Ivareta reindriftas behov for areal, gjennom dialog sammen med de • Vurdere næringsarealer ut fra prinsippet om rett næring på rett sted • Arbeide for solid infrastruktur og offentlige kommunikasjonsmidler • Kartlegge behov for bolig- og næringsareal og utarbeide prioriteringsrekkefølge • Definere viktige landbruksareal • Kartlegge og legge av areal for massedeponi • Samarbeide med relevante aktører om gode løsninger knyttet til massehåndtering
Attraktive byer og steder
• I planarbeid skal gode møteplasser og grønne oppholdsarealer vektlegges

• Uteområder som er tilgjengelige og universelt utformede • Utvikle og ta vare på grønne korridorer og naturnettverk • Aktivt jobbe for å videreutvikle infrastruktur og smarte kommunikasjonsløsninger, for å forsterke bo- og arbeidsområder • Aktivt benytte oss av rekkefølgebestemmelser og utbyggingsavtaler • Revidere kommunedelplan for sentrum
Mangfold og inkludering
• Transformere og utvikle områder etter prinsippet «<i>bygger du for eldre, bygger du for alle</i>», og fokusere på universell utforming og tilgjengelighet • Jobbe for gode transportløsninger
Deltakende innbyggere
• Ha fokus på «Klart språk» i vår saksbehandling og ved utarbeiding av planer